

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"ד תמוז תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין מח | דף הכולל: גיטין מז.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן קנ"א עד אמצע סעיף א' וי"א.
מוסר: אהבת חסד - אות י"ב עד אות י"ג.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הגאווה "ודע שאנחנו מחוייבי"

**אני זוכר שפעם ביקשתי מהרבי מאמשינוב
שליט"א שייתן לי איזה שהוא חיזוק על הנושא
הזה של לימוד יומיומי בספר האור החיים הקדוש.
הוא הסתכל עלי בחוסר הבנה ואמר לי...**

הג"ר משה שוורץ, העומד בראש מפעל 'מורשת האור החיים הקדוש', מספר על הקשר המיוחד שלו עם ספריו של קדוש ישראל רבינו חיים בן עטר זיע"א, ועל סיפורי המופת שזכה לראות בעיניו

אליעזר (לייזר) רוט

מספר. ידועה התשובה של ה'דברי-חיים' זיע"א (ב יור"ד קה) שבה פסק כי יש לפטר מתפקידו מלמד שטען כי ספר האור-החיים לא נכתב ברוח הקודש מאחר ומי שאומר כך הוא אפיקורס. "כמו כן שמעתי מכ"ק אדמו"ר שליט"א מצאנו בשם אביו בעל ה'דברי-ציב' זיע"א שאמרו משמו של הגה"ק מבוטאאש בעל 'דעת קדושים' שהעיד על עצמו בזה הלשון: כשהייתי אברך והתחלתי ללמוד אור-החיים הקדוש הרגשתי כאילו ונעשיתי בריה חדשה.

"כמו כן ראיתי בבית אבא אאמו"ר הדיין רבי חיים יעקב מנחם שוורץ, דומ"ץ קרית צאנז נתניה, יחס של חרדת-קודש לספר הקדוש וקביעת שיעורים קבועים בספר זה מדי שבוע. על קרקע משובחה זאת נבט הקשר האישי שלי שהחל בקבלה צנועה שקיבלתי על ציונו.

"וכך היה מעשה" הוא מספר, "כשהייתי כבן 18 שנה הגעתי להתפלל על ציון ה'אור החיים' הקדוש ביום ההילולא בט"ו תמוז. התפללתי לקב"ה שאזכה למצוא את זיווגי ההגון בנחת ובלא צער, ושיהיה הזיווג עולה יפה וכו', כמו שמתפללים בחורים רבים בהגיעם לגיל השידוכים.

"לאחר ששפכתי שיח פני בוחן לבות, החלטתי להתחזק ולקבל על עצמי גם קבלה טובה וקיבלתי על עצמי לומר שיעור

דמותו המופלאה של רבינו ה'אור החיים' הקדוש, רבינו חיים בן עטר זיע"א, שמחר יחול יום ההילולא שלו, ט"ו בתמוז, חקוקה בלבו של כל יהודי שומר תורה ומצוות. פירושו הנפלא על התורה התקבל בכל תפוצות ישראל במהירות עצומה, והפך לנכס צאן ברזל בכל מקומות מושבות ישראל, בני עדות המזרח והמערב כאחד.

גם בימינו יש לא מעט יהודים שלא עולים בלילה על יצועם לפני שלמדו לפחות קטע אחד ב'אור החיים' הקדוש. אלפים רבים לומדים את פירושו על התורה, מתחילתו ועד סופו בכל שנה ושנה. ורבות משתתפים בשיעורי 'אור החיים' הקדוש ב'ליל שיש' או בליל שבת, בבית המדרש או בבית, עם שיעור או עם חברותא ואפילו לבד, באופן יחידני.

אבל יש אנשים, שה'אור החיים' מלווה אותם לא רק כל יום, אלא גם כל היום. אחד מהם הוא הג"ר משה שוורץ שליט"א, שכל יומו עסוק עם תורת רבינו ה'אור החיים', במדרש ואגדה, כמו גם בש"ס ובהלכה. ועומד בראש כולל להוראה ללימוד יור"ד 'כנסת ישראל' המכנס בתוכו טובי אברכים, אשר בין השאר עוסקים בבירור מקחו וערכת ספרו הידוע והעמוק 'פרי תואר'.

"בצאנו ספגתי יחס של אימה ויראה לספר הקדוש", הוא

ספר ה'אור החיים' נלמד בשיעורים יותר מכל ספר אחר, לבד מהגמרא הקדושה כמובן".

בתוך השיחה אנו מבקשים הרב שוורץ לשמוע מעט עובדות וסיפורי מופת אודות חשיבות הלימוד בספר 'אור החיים' הקדוש והתפילה על הציון הקדוש. הרב שוורץ מלא וגדוש בסיפורים מסוג זה, בהם נתקל באופן יומיומי מעצם עיסוקו בתדיר במורשתו של רבינו חיים בן עטר זיע"א.

"בערב ראש חודש אדר א' תשעט נסענו קבוצה של יותר משני מניינים לאמירת כל התהלים בציון רבינו האור החיים הק'. אספר מעשה שכתבתי מפיו של הר"ר יצחק י: "נולד לנו בן, ילד חמד, שהיתה לו 'גמישות יתר', זה מצב רפואי שבו השרירים גמישים מאוד וצריך להתמודד עם זה.

"ברוך ה' יש לנו אפשרות כלכלית, ושפכנו אלפי שקלים עבור טובי הרופאים והמטפלים למיניהם בכמה מקומות בעולם, וסיירנו בכמה בתי חולים לסוגיהם, וגם לרבות טיפולים רגשיים, וטיפולים דרך המוח וכו', וכל זה לא הועיל כלום.

"בינתיים שמענו על רופא גדול בבריסל, שהוא 'אוסתואופט' מיוחד למקרים אלו ומטפל דרך המוח, העברנו אליו את כל החומר הרפואי של הילד, ואחרי שעבר על כל הבדיקות והחוות דעת שהיה לנו מהרופאים בארץ, אמר שהוא יכול לטפל, ובעוד שנה יתחילו לראות תוצאות טובות.

"חששתי מאוד, אך מחוסר ברירה, הזמנו תור אליו, ונקבע לנו תור לתאריך כ' בתמוז התשע"ט, וכמובן שילמנו על כרטיסי טיסה ומלון במחירים גבוהים במיוחד.

"כמה ימים לפני הטיסה, שפכתי את לבי לפני אחד מידידי, ואמר לי: הנה בעוד שבוע ההילולא של אור החיים הקדוש, קום ותעלה לציון הקדוש ותקבל על עצמך איזה קבלה לטובת הצדיק, ותראה ישועה. ברגע הראשון לא היה לי חשק, ובדרך לציון שהיתה איטית ומפרכת, היה לי קצת הרהורי חרטה, מדוע אני שורף זמן יקר כל כך.

"הגעתי לציון הקדוש, וקיבלתי על עצמי, שבמשך 4 שבועות הקרובים אסיים כל שבוע בלי נדר את כל פירוש אור החיים הקדוש על הפרשה. "והנה יומיים לאחר מכן בשבת קודש, אני רואה מחזה פלא לנגד עיני, שבני מתחיל להבריא לנגד עיני".

"במוצאי שבת, יום לפני הטיסה, גמרתי בדעתי על פי עצת הרופאים שאין צורך כרגע לטוס לבריסל, אך משפחתי אמרו מקסימום תיסע לנופש בבריסל, כי חבל על דמי ביטול הכרטיסים והמלון. ואכן נסענו לבריסל, והלכנו לרופא הנ"ל, והוא היה המום למראי עיני, והפטיר שאינו מכיר לזה הסבר על פי הרפואה. מאז ועד היום המצב משתפר והולך, וברוך ה' ההליכה והיציבות הגופנית שלו הם 100%, בדיבור עדיין צריך ישועה, אבל אפשר לומר ש90% כבר מדבר כשאר הילדים.

"אני ממשיך בכל הכוח ללמוד כל שבוע את כל פירוש

בכל שבוע ב'ליל ששי', ב'אור החיים' הקדוש. ביום ה-40 אחרי היארצייט, כ"ו באב, התארסתי בשעה טובה ומוצלחת, ויהי לפלא. "עברה תקופה, היתה חתונה שמחה כדת וכדין ב"ה, אבל אחרי החתונה עברו כשלוש וחצי שנים ועדיין לא זכינו לילדים.

"שלוש וחצי שנים זאת לא תקופה כל כך ארוכה, אבל המצב הזה מייצר לחץ, ומי אומר שזה יהיה רק שלוש וחצי שנים, אולי חלילה הרבה יותר וכו', וכמובן שנוצר לא מעט לחץ בעניין.

"באותה תופה היה לי קשר קרוב עם כ"ק מרן אדמו"ר מאמשינוב שליט"א. השחתי בפניו את צערי ושיחי, והוא יעץ לי לעשות עוד משהו למען האור החיים הקדוש ובוודאי יועיל הדבר. "מאז התחלתי להתעסק בהוצאת ספרי ה'אור החיים' הקדוש, ולעסוק בכל מה שקשור לרבינו ה'אור החיים', ואכן מיד נושעת י זכינו לבנים ובנות, זרע ברך ה', בלי עין הרע.

במשך השנים זכיתי לפעול רבות בעניין, ולמעשה הקמתי את המכון למורשת האור החיים הקדוש, כולל הוצאת ספריו שחיבר ולא התפרסמו כל כך, וכן כתבתי בעצמי ספר על תולדות חייו הקדושים ועל ישועות פלאיות שאירעו בתפילה על ציונו ובלמוד בספריו הקדושים. וקראנו את שמו 'נר המערבי', וב"ה היתה הצלחה גדולה מאוד והספר התקבל באהדה רבה בקרב כלל ישראל. גולת הכותרת שבספר הוא הפרק יותר מ-100 עמ' על הספר אור החיים הקדוש, ובסוף הספר קונטרס 'סגולת חיים' מה שהעידו גדולי וצדיקי הדורות על ספה"ק אור החיים. והרבה העידו שבזכות ספר זה התחזקו והתחברו ללימוד קבוע בספר אור החיים הקדוש

"רבינו החיד"א כבר כותב בספרו 'שם הגדולים', שספרי ה'אור החיים' התקבלו בעולם במיוחד כי הבעל שם טוב הקדוש הפליג בגדולת נשמתו של האור החיים הקדוש. והרה"ק מקאמארנע כותב שיש חיבור רוחני בשורש הנשמה של כלל ישראל עם האוה"ח הקדוש.

"אני זוכר שפעם ביקשתי מהרבי מאמשינוב שליט"א שייתן לי איזה שהוא חיזוק על הנושא הזה של לימוד יומיומי בספר האור החיים הקדוש. הוא הסתכל עלי בחוסר הבנה ואמר לי "זה כמו שתבקש ממני חיזוק להניח תפילין כל יום. יש דברים שלא צריכים חיזוק, זה בסיס היסודי ביותר".

"מעניין שדברים אלו מתכתבים היטב עם האמרה הידועה משמו של הרה"ק רבי דוד צבי שלמה מלעלוב זצ"ל, שאמר שיהודי שאין לו כסף לקנות את ספר ה'אור החיים' הקדוש, צריך למכור את טליתו ותפיליו ולקנות 'אור החיים', והסביר שטלית ותפילין יש לכל יהודי בכל מקום ולכן תמיד אפשר להשאיל ולקיים את מצוותם, ואילו ספר 'אור החיים' עוד לא היה אז כל כך נפוץ, ולכן צריך לקנות, כדי שיוכל לקחת עמו לכל מקום ולהגות בספר הקדוש הזה.

"ברוך ה' זכינו שאכשר דרא, כיום רבו הלומדים בספר, יש רבבות שיעורים באור החיים מדי שבוע, ואנשים לומדים במספרים הולכים וגדלים ב"ה. אין לי ספק שאם יעשו סקר ויבדקו, ימצאו

בעקבות הספר למסור שיעורים באור-החיים על התורה ואף הוציא ספר שלם על האור-החיים".

"במשך שנה, מדי שבוע בשבוע, שיגרתי אליו את הגיליון השבועי והוא הדפיסו במקסיקו וחילקו שם ללומדים ומבקשים. כבר בתחילת הדרך ראו ישועות.

"בעל הדפוס שהדפיס את הגיליון בחינם, עבר ממצב של הפסדים כבדים עד כדי כוונה לסגירת העסק, למצב של רווחים ופתיחת שיערי פרנסה לרווחה גדולה. ואגב, גם כאן בארץ ישראל, בית הדפוס שהדפיס את העלונים בפחות מדמי עלות, ראה חיש מהר ישועת פרנסה למעלה מדרך טבעית".

(לקראת שבת תשפ"א)

אור החיים הקדוש על הפרשה, זה אמנם קשה, אבל יותר קל מלהסתובב בבתי חולים ולשפוף אלפי שקלים לפח".

"ואספר עוד", מסיים הרב שוורץ את דבריו בסיפור אישי, "מדי שנה ביארציטי אנחנו מנפיקים על ידי המכון למורשת האור החיים, גיליון צבעוני עם סיפורים ועובדות ותוכן רב אודות האור-החיים, גדולתו, חשיבות הלימוד בספריו, סגוליותו וכדומה.

"יהודי תושב מקסיקו, ר' ידידה שמו, ראה את הגיליון מעוך וזרוק ליד הציון כחודש לאחר ההילולא ואספו לחיקו.

"כעבור כמה שעות התקשר אלי וביקש להתעניין ולשמוע עלינו. נפגשנו והבאתי לו את הספר 'עיתורי חיים' כצידה לדרך.

במקסיקו ראה את הספר הרב מיכאל פרץ שליט"א שהחל

**"אני צריך לומר תורה בסעודה שלישית"
אמר לו הגה"צ רבי משה הלברשטאם "ולא
תמיד יש לי מה לומר, אשמח אם תוכל לומר
לי מידי פעם את רעיונותיך העמוקים"**

הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב ליקווד על אנשי קודש

בספר לב ישראל (פ' בהעלותך, עמ' ר"מ) כתב שסיפר הגר"י גרוסמן זצ"ל ר"י פינסק קארלין: בבית הכנסת דחסידי קארלין בעיר העתיקה היה מונח על אחד מארונות הספרים מלמעלה כתר תורה. סמוך לארון הספרים עמד שולחן, ומסביבו ישבו אנשים ולמדו. באחד הימים ניגש אברך לארון הספרים והחל לטפס על מדפי הספרים כדי להגיע לאחד המדפים העליונים ולהוציא משם ספר. כמה מהיושבים בשולחן הסמוך העירו לו שיש סכנה בטיפוס על הארון, שהוא רעוע מאוד, וכתר התורה הנמצא למעלה יכול ליפול.

האברך התעלם מהאזהרות והמשיך בטיפוסו למעלה, והנה את אשר יגורנו בא: כתר התורה נפל ממרומי הארון ופגע במלוא עוצמתו בראשו של הגה"צ הרב מפידהייץ זצ"ל. הוא נפצע קשה מאוד בראשו. ברגעים הראשונים לאחר פציעתו עדיין היה בהכרה. הדבר הראשון שאמר היה, שבודאי האברך נבהל מאוד ממה שקרה, על כן ביקש: "תנו לו כוס קפה כדי להרגיעו!"...

מבהילו! אדם שפרפר בין חיים למוות לאחר מכה כה אנושה, ועל מה הוא חושב? שצריך להרגיע את האברך שהתעקש, ולא היה מוכן לשמוע לאזהרות שהזהירו אותו. איזו גבורת הנפש ואצילות המדות! לאחר שסיים הרב מפידהייץ את בקשתו אודות האברך, איבד את הכרתו ותקופה ארוכה היה מאושפז בבית החולים תלוי בין שמים לארץ, עד שבחסדי השי"ת שב לאיתנו.

(מתוך 'נועם שיח' שלח תשפג בהוצאת מכון אפריון לשלמה)

מספרים שיום אחד הבחין הגה"צ רבי משה הלברשטאם זי"ע בעל "דברי משה", שהגיע "פנים חדשות" במניינו הקבוע בבוקר. כדרכו ניגש אליו הרב לקדמו בברכת "שלום עליכם" ולהתעניין בו.

כבר בתחילת השיחה התברר לו כי מדובר ביהודי הלוקה בנפשו ל"ע, אשר היתה לו "חוות דעת מקצועית" על כל נושא ותחום בעולם. ויתרה מזו, היו לו "דברי תורה עמוקים" שהשמיע להרב, והלה שמח לראות כי סוף סוף יש לו למי להשמיע אותם ויש אחד ש'מבין' עליהם. הרב גילה התלהבות לנוכח דברי תורתו וחכמתו, וביקש ממנו שיאיל להתארח בביתו ולסעוד על שולחנו כדי שיוכל להשמיע לו עוד מפניני חכמתו - "אני צריך לומר תורה בסעודה שלישית" אמר לו הרב, "ולא תמיד יש לי מה לומר, אשמח אם תוכל לומר לי מידי פעם את רעיונותיך העמוקים".

הלה קיבל את הדברים כפשוטם ולא ידע את נפשו מרוב שמחה, ואכן מאז גזל הרבה מזמנו של הרב, אך הרב, בסבלנות אין קץ ובמאור פנים האזין ל'חכמותיו'. במשך כל השבוע היה היהודי טרוד מזה ועסוק בהכנת הווארט שעליו להציע לפני הרב, ואף השתדל להעביר מידע זה לכל סובביו ומכיריו.

פעם כשהיהודי הזה חזר לאחר היעדרות ממושכת בעקבות אישפוזו בביה"ח, שאלו רבינו: "היכן היית? הרי לא היה לי מה לומר בסעודה שלישית!"...

השכן החדש התעקש, "אני חייב להיכנס. תן לי בבקשה לשבת אצלך בסלון". ברקוביץ כבר היה בטוח שהוא 'זכה' בשכן שאינו לחלוטין בקו השפיות

מגיד המישרים הג"ר אליעזר יוטקובסקי שליט"א על השכן החדש שהגיע

הדף", הוא כבר אישש לעצמו את המחשבה הזאת בלבן. "על איזה דף מדבר כבודו", בירר בעדינות כדי שלא לעצבן את השכן המשונה, אין לדעת כיצד יגיב אם עצביו הרופפים יתרופפו עוד קצת. "הדף עם החתימות", הסביר השכן, "הדף שבו חסרה לך עוד חתימה אחת כדי להגיע ל-80 אחוז שמאשרים לך להרחיב את הבית". באיחור ניכר הבין ברקוביץ שזהו יום המזל שלו. הוא רץ לחפש את הדף והשכן החדש העיף מבט סביבו ונחרד למראה עיניו. דירת שנים וחצי חדרים, משפחה עם תשעה ילדים ושני הורים ב"ה, צפיפות מחרידה!

כשהונח הדף לפניו הוא אפילו לא קרא את הטקסט, מיהר לחתום את שמו המלא, והודיע לשכן: אנחנו עוד נדבר, אני אשמח להכיר אותך בצורה יותר רצינית, אבל עכשיו אשתי מחכה לי למטה עם הפועלים היא אפילו לא יודעת לאיפה נעלמתי לה... ברקוביץ רץ אחריו כדי להודות לו, אבל הוא כבר עשה את הדרך בדילוגים במורד המדרגות כדי להצטרף לאשתו בהשגחה על הפועלים.

"תגידי לי, למה אתה מחפש מריבות", שאלה האשה כשסיפר לה בעלה להיכן נעלם, "השנייה נכנסנו לבניין, מה יקרה אם תחתום אחרי פסח, מה כל כך בוער?...".

והוא השיב לה תשובה שהתקבלה על דעתה: בזמנינו אנחנו לא זוכים לקיים מצוות הכנסת אורחים כמעט. כשנחמד לנו לקבל אורחים מארחים מישוהו זה רק בשבת, כשנוח ונחמד לנו לקבל אורחים ולהסב איתם לסעודות השבת. מתי בפעם האחרונה הכנסת אורחים ונתת להם לאכול בארוחת בוקר של יום שני או שלישי? בארוחת הצהרים של יום רביעי או חמישי?

"זה לא קורה, אנחנו חיים בדור שבו מי שרעב פשוט נכנס לקיוסק הסמוך וקונה לעצמו שני בורקסים עם פחית שתיה. אנשים לא מתארחים זה אצל זה כמו בעבר.

"אבל יש מעלינו זוג עם תשעה ילדים בשניים וחצי חדרים, עם החתימה שעכשיו חתמתי הם יוכלו לבנות עוד שני חדרים אולי יותר, המשמעות של זה היא שיהיה להם מקום, אני מכניס אורחים בכל רגע ובכל שעה, נותן להם לבנות מעל החצר שלי, מעל חלק מהמרפסת שלי, זאת מצווה תמידית, בכל רגע ורגע תיזקק לנו עוד זכות. האם כזאת מצווה חשובה צריכים לדחות לאחר הפסח?".

(המאמר המלא יפורסם א"ה בגליון 'לקראת שבת')

כתוב בפסוק 'חכם לב יקח מצוות', ומי ששכל בקדקודו יחפש תמיד לקיים מצוות כאלו שמזכות אותו באופן תמידי בעוד ועוד מצוות. כמו שדרשו חז"ל על 'עושה צדקה בכל עת', שזה הזן בניו ובנותיו כשהן קטנים לפי שיטה אחת, או המגדל יתום ויתומה בתוך ביתו ומשיאן לפי שיטה אחרת. וכן 'וצדקתו עומדת לעד' שזה הכותב ספרים ומשאלים לאחרים ועוד.

ומעשה היה ביודעי ומכירי, יהודי שהגיע להתגורר בדירה שרכש בבניין די ישר, ובעודו פורק את החפצים מהמשאית יחד עם הפועלים, ניגש אליו אחד השכנים בבניין, מקדם את פניו בברכה וברוחב לב, עם חיוך ענק ואומר לו "ש"לום עליכם ר' ייד, אני שמח שיש לנו כזה שכן חשוב כמותך, אתם נראים משפחה מאוד איכותית, ותדעו שכל מה שאתם צריכים אפשר לבוא ולדפוק אצלנו בדלת ונשתדל לעזור ככל האפשר".

כמובן שאותו שכן חדש הודה מקרב לב על המחווה הנפלאה, אלא שאז הוסיף השכן עוד הערת אגב: "אם ברקוביץ מהקומה השלישית יבוא להחתים אותך על איזה דף, אז תדע שלא כדאי לחתום כי הוא רוצה להרחיב את הבית וחסרה לו עוד חתימה אחת בלבד כדי להגיע ל-80 אחוז הנדרשים. אם תחתום לו, מחר בבוקר כבר יהיו פה פועלים ערבים ומשאיות והרבה הרבה לכלוך ובלגאן, ובכלל, המרפסת שהוא רוצה להוציא, תחסום לך את האור בחלון של חדר הילדים, והשירותים והאמבטיה שהוא רוצה להוסיף תכביד מאוד על האינסטלציה של הבניין שגם ככה לא במצב טוב במיוחד...".

השכן החדש נשאר עם לסת שמוטה, ורעייתו שעמדה מהצד ושמעה את ה'הדרכה' המפורטת, נדהמה לא פחות.

היא הסתובבה לרגע כדי לטפל בילד שנפל וקיבל מכה קטנה, וכשהסתובבה חזרה כבר לא ראתה את בעלה. הוא נעלם מעיניה, ועשה את דרכו בדילוגים אל הקומה השלישית נוקש על דלתה של משפחת ברקוביץ...

כשמשפחת ברקוביץ פתחה את הדלת, ביקש השכן החדש להיכנס לשיחה עם בעל הבית, אבל בעל הבית השיב בהיסוס שלא נעים לו, כי הימים ימי ערב פסח, שקיות עמוסות בקניות מונחות בכל מקום, שקי תפוחי אדמה, חבילות של מצות, ערימות של כלים חד פעמיים ועוד ועוד.

אבל השכן החדש התעקש, "אני חייב להיכנס. תן לי בבקשה לשבת אצלך בסלון". ברקוביץ כבר היה בטוח שהוא 'זכה' בשכן שאינו לחלוטין בקו השפיות, וכשהשכן החדש ביקש "תביא לי את

"לא מעניין אותי שהוא היה חולה ואמא שלו שברה את הרגל, הוא הבטיח לספק עבודה - שיעשה אותה"

הרב ד"ר עוז מרטיין על הקרחון, הקצה שלו ואנחנו

ואפילו: "שמעתי קודם את המלצר הראשי אומר שאין מספיק מנות בשר, ואני משאיר לאחרים".

ומי יודע, אולי גם: "צמתי היום בגלל טיפול שיניים וקשה לי לאכול בשרי אחרי צום".

או סתם: "לא סובל טעם של בשר".

וייתכן שיהיו לו תשובות אחרות לגמרי, שלא היו עולות בדעתנו לעולם. תשובות שנובעות מהנסיבות האישיות לגמרי שלו, מתשעים וכמה אחוזי הקרחון הנסתרים מעינינו.

המסקנה הפשוטה מכל הנ"ל עשויה להיות: זכרו את הקרחון. זכרו שאתם רואים סצנה חלקית מאוד, ואין לכם מושג על מה שבאמת קורה מתחת לפני השטח.

מסקנה נבונה, אבל קלה מדי.

זו חכמה די קטנה, להפעיל את התובנה הזו על אוכל-הסלט מהאולם. מה אכפת לנו ממנו? חוץ מתרגיל מחשבתי מרהיב שקיבלנו, באמת לא משנה לנו אם הוא לוקח סלט או אנטרקוט.

אבל מה אם האדם שמולנו, בעל הקרחון, הוא הנגר היקר שלמרות כל הסיכומים הברורים לא סיפק את הארון בזמן? מה אם האדם הזה הוא החמות שלנו, ששוב בחרה להזמין את הגיסה ולא אותנו לשבת? ואם זה הילד שלנו, שמביא הביתה פתק מבייש אחרי כל האזהרות והמבצעים?

כאנשים נבונים, אנחנו זוכרים היטב ש'יש דברים נסתרים', שיש לסצנה עשרות אחוזים חבויים מאתנו - אבל האם זה עוזר לנו לקבל את הדברים בשלווה?

לא תמיד. אולי כמעט אף פעם לא.

לפעמים פשוט לא מעניין אותנו מהם החלקים הנסתרים של הסיפור.

"לא מעניין אותי שהוא היה חולה ואמא שלו שברה את הרגל ואבא שלו ישב שבעה, הוא הבטיח לספק עבודה - שיעשה אותה".
"לא מעניין אותי שהיית עייף ולא חשבת ולא תיארתי לעצמך, אני רוצה שתתנהג יפה בלי תירוצים".

בצורה הזו, העובדה שאנחנו מודעים לקרחון שמתחת לקצהו - לא באה בכלל לעזרתנו ולעזרת הסובבים אותנו. ייתכן ואנחנו רק אומרים לעצמנו שאנחנו מודעים, אך בעצם בכלל לא רוצים להיות 'בוגרים ומודעים', אלא סתם אנשים קטנים שכואב להם.

אם אנחנו רוצים לזכות באמת לאיכות חיים חברתית, אנחנו צריכים להעניק לקרחון הנסתר נוכחות בחיינו.

קרחון ימי הוא דבר מרהיב: גוש קרח עצום שפורץ מהים ומתנשא על פניו, לבן ומרשים.

אבל זה, איך אומרים, רק קצה הקרחון - והפעם במשמעות המילולית הפשוטה ביותר של הביטוי.

חוק ארכימדס קובע, שקרחון השקוע במים - רק שמונה אחוזים ממנו נמצאים מעל לפני המים. כלומר, העוצמה הקפואה שאנחנו משתוממים ממנה, היא פחות מעשירית מהעוצמה האמיתית של הקרחון.

האנושות אימצה את הביטוי 'זה רק קצה הקרחון' אל השפה, בתור דימוי למשהו שאנחנו יודעים עליו רק מעט, בזמן שרובו נסתר מעינינו.

הבעיה המצחיקה-מעיקה היא, שהאנושות הזאת, שמבינה יפה את העובדה שהיא רואה רק קצוות של קרחונים - נוטה לשכוח את העובדה הפשוטה הזו כשהיא נתקלת בקרחון. היא שוכחת שמה שהיא רואה מול העיניים זה רק איזשהו ביטוי סמלי להרבה יותר מזה, ששקוע מתחת לפני הים.

כל מוסד השיפוטיות שואב את קיומו מהשכחה הזו. ראובן ראה את שמעון קורץ ללוי מאחורי גבו של יהודה, הקים בית משפט שדה, ובנוהל זריז במיוחד פסק שלפניו סיטואציה חברתית לקויה ששמעון אשם בה. גזר הדין יינתן מיד.

במציאות, מה אנחנו יודעים על בני האדם שסביבנו?

זו שאלה שמרתק לחשוב עליה.

לפעמים נראה לנו שאנחנו כל כך מכירים את הסובבים אותנו, או שהסיטואציה ברורה לנו כל כך ומדברת בעד עצמה, עד שמיותר בכלל לדבר עליה.

ראינו אדם יושב באולם ליד שולחן עמוס, ומכל השפע המונח עליו בוחר לאכול סלט ירקות. פשוט שהוא בדיאטה. ברור לנו.

ייתכן שאם נבחר להסתקרן ולשאול אותו, נהיה מופתעים מאוד.

אולי הוא יענה לנו: "אני לא אוכל בשר מהכשרות שמוגשת באולם הזה, לכן מסתפק רק בירקות".

אולי: "אני מוזמן לארוחת ערב חלבית אצל הורי אשתי מיד אחרי האירוע הזה, לכן לא יכול להתבשר".

אולי: "אני צמחוני. בעיקרון".

או: "בתכנית התזונה שאני משתתף בה לא אוכלים חלבון בשעות הערב".

להכיר בקרחון פירושו לקבל כי ההתנהגות שלי מכילה גם מרכיבים שאינם ידועים לי.

קצה קרחון - תכונות מוכרות לנו. להכיר בקיומו של קצה קרחון, פירושו להיפגש עם הקרחון כולו.

משהו לקחת לדרך:

רוצים לחיות באקלים חיובי, מבין ובונה?
בססו את חייכם על אמון ועל הערכה לזולת.
כאשר קיימים אמון והערכה, המושכל הראשון בכל סיטואציה יהיה שכולם בסדר,
מה שימנע מכם עוגמת נפש רבה של פרשנות שלילית.

משפט כוח:

אי אפשר לתמרן בין קרחונים, מבלי לקחת בחשבון את חלקם המוסתר.

(פרק מתוך הספר 'רגעים של כוח'. ד"ר עוז מרטין פסיכותרפיסט בעל שם שספריו יצאו במהדורות רבות. לרכישת הספר ולקבלתו במשלוח לבית ניתן להתקשר: 058-7676321)

לפעמים זו פעולה קשה, כי היא דורשת הכנעה. היא דורשת מאתנו להכיר בכך, שכמו שלנו עצמנו אין שליטה על תהליכים - גם לבן הזוג, לילד, לשותף או לשכן אין שליטה כזו.
היא דורשת מאתנו לומר בפה מלא: כן, אני מתחשב בעובדה שיש דברים שהשפיעו עליך. אני מתייחס לקיומם של מאורעות נסתרים מעיניי. אני מבין שהם לא אפשרו לך לעמוד בציפיות שלי. ואני מקבל את זה.

ולצוללנים מנוסים, שמוכנים לקפוץ עמוק יותר לתוך המים הקרים: השלב הבא והטוב יותר יהיה, כשלא רק תקבלו את קיומם של המאורעות הנסתרים, ולא רק תביאו אותם בחשבון - אלא גם תסכימו להניח מראש, בלי לדעת, שבכל סיטואציה מסתרות סיבות שתורמות לזיכוי מוחלט של האדם שמולכם. שהן מהוות סיבה צודקת להתנהגותו.
אם את הקרחון הנסתר תניחו על כף הזכות, הקצה הגלוי שלו יצטרף לשם ממילא.

מילון מונחים:

קרחון. כל מה שקיים בתוכנו - רגשות ומחשבות, נסתר וגלוי - היוצר את ההתנהגויות שלנו.

מדהים לגלות, שהציפורניים גם מספקות לנו רמזים חשובים לגבי הבריאות שלנו. שינויים בצבע, צורה ומרקם הציפורניים יכולים להצביע על בעיות בריאותיות

על הפלא שבקצות האצבעות

ויצאתי לחקור את הנושא. לפחות על החלק הזה, הפיזי, קיבלתי תשובות מעניינות ומפתיעות למדי...

לשאלתי הראשונה, לשם מה לנו ציפורניים, מצאתי תשובה כי הן חיוניות להגנה על קצות האצבעות הרגישות שלנו. ללא ציפורניים, קצות האצבעות שלנו היו חשופות כל הזמן לנוק ולפציעה. אם נשים לב, אלו מקומות שאנו מקבלים בהם מכות וחבלות יותר משאר איברי הגוף.

חשבתי לעצמי, שהציפורניים הן מעין אולר מלא באפשרויות שיש לנו באופן זמין. כי מלבד מה שהציפורניים משמשות כמגן, סופגות פגיעה ומונעות חתכים וחבלות, הן גם עוזרות לנו לאחוז בחפצים בצורה בטוחה ויציבה יותר, ומאפשרות לנו לבצע משימות הדורשות מוטוריקה עדינה, כגון הקלדה, קילוף של חפצים דקים כמו מדבקות, גירוד של דברים מסוימים ועוד. הן גם יכולות להחזיק משקל כבד הרבה יותר ממה שנדמה לנו, אך

מאת: הרב אלעזר גולדברג

מאז ומתמיד אני נוהג לגזוז את הציפורניים ביום שיש, לכבוד שבת קודש. בשבוע האחרון, בעת שעסקתי במלאכת הגזיזה, התחלתי להרהר במשמעות הציפורניים, מה בעצם התפקיד שלהן ומה מסתתר מאחוריהן.

נזכרתי בדברי הזוהר הידועים והמופלאים, המספרים שאדם הראשון היה מכוסה כולו בחומר ממנו עשויות הציפורניים. רק אחרי חטא עץ הדעת, הצטמצמה הציפורן לקצות האצבעות בידיים וברגליים.

הבנתי שיש כאן סודות עמוקים, על פי הקבלה, שלא לכולנו יש הבנה בהם. בנוסף לכך, זכרתי את המובא הגמרא (מועד קטן יח, ב) שיש סכנה בזריקת הציפורניים על הרצפה, משום שאישה מעוברת עלולה לדרוך עליהן ולהינזק. אמרו על כך חז"ל: "הקוברן - צדיק, שורפן - חסיד, זורקן - רשע". גם כאן, מדובר בהיזק שלא על פי דרך הטבע, אלא משהו נסתר, רוחני, שאין לנו הבנה בו. כך או כך, ביקשתי להבין גם את החלק הגשמי שבציפורניים

מומלץ לא לנסות יותר מדי...

מדהים לגלות, שהציפורניים גם מספקות לנו רמזים חשובים לגבי הבריאות שלנו. שינויים בצבע, צורה ומרקם הציפורניים יכולים להצביע על בעיות בריאותיות מהותיות כגון אנמיה, בעיות בבלוטת התריס ומחלות כבד. לדוגמה, ציפורניים צהובות או דהיות עשויות להוות סימן לזיהום פטרייתי, בעוד שציפורניים שבירות או מתפצלות בקלות עשויות להוות סימן למחסור תזונתי. על ידי שימת לב לציפורניים שלנו, אנו יכולים לתפוס בעיות בריאות פוטנציאליות מוקדם ולנקוט צעדים כדי לטפל בהן. בהקשר לכך, חשוב גם לשמור על בריאות ושלמות הציפורניים עצמן ולא לכסוס אותן או לגרום להן להיפגע ולהיפגם. הציפורניים שלנו מורכבות מחלבון בשם "קרטין" וכדי להתחזק ולשמור על בריאות הציפורניים, דרושים להם רכיבים תזונתיים כמו "בייטין", ויטמין E וברזל.

היא מורכבת מהמון לוחיות קטנות - בין 100 ל-150 - של אותן קרטין נוקשה.

- בחלקה התחתון של הציפורן אנו רואים את **הסהרון**, אותו חלק לבן יותר, ומתחתיו יש את **הכסותית** - קרומית עור המגינה על שורש הציפורן ובעצם על הגוף כולו, מפני חדירת זיהומים שונים.
- פנימה יותר, יש את **מיטת הציפורן** ובה גם **השורש**, ממנו צומחת הציפורן. ואגב, אותו "קרטין" שמתפתח בציפורניים, מצוי גם בשערות שבגופנו וגם בעור הגוף. אולי זה נותר זכר לאותו כיסוי שהיה לאדם הראשון, שהיה עשוי כולו בציפוי ציפורן.

אחרי שראינו מעט את נפלאות הציפורניים, נשוב לעניין גזיזתן. חשוב להזכיר כי על פי ההלכה ישנו סדר מסוים שבו קוצצים אותן - בדילוג. ונתנו בזה סימן: ביד ימין - בדאג"ה (דהיינו: אצבע - שניה משמאל, קמיצה - רביעית, אגודל - ראשונה, אמה - שניה, זרת - חמישית) וביד שמאל - דבהג"א (קמיצה, אצבע, זרת, אמה, אגודל). וגם ענין זה הוא מנסתרות החכמה האלוקית והמופלאה.

מבנה הציפורניים גם הוא מעניין ביותר וכמה שכבות יש בהן:

- מבחוץ יש את **לוחית הציפורן**, שזוהי הציפורן עצמה הנראית לעין והיא כאמור מורכבת מחלבון ה"קרטין". למעשה,

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

איך מחמיאים על צ'ולנט שרוף?

גיטין דף מח

וכתובת אשה בזיבורת

מנת לשמוע מה יאמר עכשיו ראש הישיבה לרעייתו, וכיצד ישבח אותה על הצ'ולנט שהכינה... והנה היא מגישה את המאכל השרוף, וכולם מביטים בבעל הבית, הטועם מהצ'ולנט, ופונה אל רעייתו בחיוך ואומר: 'אה רבעצין, זיבורית דידך - כעידית דעלמא' - הזיבורית שלך, דהיינו המאכל הלא טוב שלך, שווה כמו המאכל המשובח ביותר בעולם. (מ. סופר, מוסף 'שבת קודש')

הגאון הגדול רבי משה שמואל שפירא זצ"ל, ראש ישיבת באר יעקב, היה מיוחד בנתירת מחמאות לאשתו הרבנית ע"ה. בני הבית ידעו שבכל סעודה הוא יודע כיצד לשבח אותה, על הצד הטוב ביותר, ולקלוע בדיוק לדבר הנכון שהיא רוצה לשמוע. פעם, בסעודת הבוקר של יום השבת, התברר שהצ'ולנט שהכינה הרבנית נשרף כולו. כל בני הבית היו אפוא דרוכים על-

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

פגשת חבר בבית הכנסת - האם מותר לברכו לשלום?

בקביעות - רשאים להקל יותר מאחרים, ובמיוחד בדיבורים שאינם סובלים דיחוי, כיון שאם יצטרכו לצאת, ייגרם ביטול תורה. ודיבורי סרק, אסורים אף לפי הדעה הנ"ל. ומותר לברך את חברו לשלום בבית הכנסת; ויש שכתב שראוי להחמיר.

[שו"ע קנא, א, ומשנ"ב ב; בו"מ דרשו, 3]

אסור לדבר בבית הכנסת בדברי חול. ויש שנוהגים להקל ולדבר בעניינים שיש בהם צורך, בהסתמך על דעת הסוברים שניתן לעשות 'תנאי' בעת בניית בית הכנסת שיהיה מותר להשתמש בו לדברים הנצרכים, וכיון שנהגו להקל בכך, הרי זה כאילו התנו על כך. וראוי להחמיר ולנהוג כעיקר הדין. והלומדים בבית הכנסת

למי מותר לשתות מים בבית הכנסת?

לישון במקום. ו'קביעות' זו, פירושה שלומדים שם במשך כל היום; ויש אומרים - אף מחצית היום. אולם, גם הלומדים במקום שלא בקביעות - במקרה שאם יצטרכו לצאת יגרום הדבר לביטול תורה, רשאים לשתות מים בבית הכנסת במקרה הצורך.

[שו"ע קנא, א, משנ"ב ז, וביה"ל ד"ה ואין; בו"מ דרשו, 20 ו-22]

אסור לאכול, לשתות או לישון בבית הכנסת. ושינת עראי אף היא אסורה, אך אכילת עראי יתכן שמותרת. והלומדים במקום בקביעות - כיון שאם יצטרכו לצאת לביתם לאכול ולשתות יגרום הדבר לביטול תורה - רשאים לאכול ולשתות במקום; וכן במקרה שאם יצטרכו לישון בביתם יגרום הדבר לביטול תורה, רשאים

החלת ללמוד במרפסת בית הכנסת ולפתע נעשה חם - האם אתה רשאי להכנס פנימה?

חול, אך מותר לעשות בו מלאכת מצוה, כאשר אין מקום אחר בו ניתן לעשותה. וכאשר יש צורך לתקן את כלי בית הכנסת - כגון ספסל שנשבר - יש שכתב שרצוי לעשות זאת בחוץ, אם הדבר אפשרי.

[שו"ע קנא, א, משנ"ב ג-ד, וביה"ל ד"ה בחמה; בו"מ דרשו, 10]

אסור להכנס לבית הכנסת במטרה לתפוס מחסה מחום, קור או גשם; ואף אם ילמד מעט בבית הכנסת, אין הדבר מתיר זאת. אולם, אם החל ללמוד מחוץ לבית הכנסת - כגון שלמד במרפסת בית הכנסת - והאוויר נעשה חם, או שהחל לרדת גשם, רשאי להכנס פנימה. כמו כן, אסור לעשות בבית הכנסת מלאכות של

* את פתח בית הכנסת יש לקבוע בצד שכנגד ארון הקודש, כדי שהנכנסים והיוצאים ישחו מן הפתח אל מול ארון הקודש.
* למנהג בני ספרד הש"ץ עומד על הבימה שבאמצע בית הכנסת. ולמנהג בני אשכנז: יש מקומות שהש"ץ עומד מימין ארון הקודש, יש מקומות שהש"ץ עומד במרכז השטח שלפני ארון הקודש.
* אסור לעמוד בגב מופנה לארון הקודש, משום שיש בכך גנאי לספר התורה. אולם, הכהנים בשעת ברכתם רשאים וחייבים לעמוד כך.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כיצד תפסע לאחור בסיום שמונה עשרה כשממש מאחוריך יש קיר או ספסל?

פסיעות קטנות יותר. ולכל הדעות אין לפסוע פחות משלוש פסיעות. והמוסיף על שלוש פסיעות - הרי זו 'דרך יוהרה', שמראה כאילו חולק לשכינה כבוד יותר ממה שחולקים אחרים.
[שו"ע קכג, ג, ומשנ"ב יד; בו"מ דרשו, 17-18]

הפסיעות לאחור בסיום תפילת שמונה עשרה צריכות להיות לפחות 'עקב בצד אגודל'. ואם המקום צר ולא ניתן לפסוע שלוש פסיעות כאלו בקו ישר - אין לפסוע פסיעות קטנות יותר, אלא לפסוע הצדה כהלכה; ויש אומרים שבשעת הדחק ניתן לפסוע

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666